The Chance of a Lifetime in a Lifetime of Chance: Amalek, Balaam and Randomness

Source Sheet by Tamar Weissman

מגילה י"א א:ט'

רַב מַתְנָה אָמַר (פתח לה פיתחא להאי פרשתא) מֵהָכָא: ״כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוֹבִים אֱלָיו״.

Megillah 11a:9

Rav Mattana said his introduction (petichta) from here: "For what nation is there so great, that has God so near to them" (Deuteronomy 4:7)

דברים ד':ז'

(ז) כִּי מִי־גוִּי נָּדּוֹל אֲשֶׁר־לְוֹ אֱלֹהָים קְרֹבִיִם אֵלְיו כַּיהוה אֱלֹהֵינוּ בָּכַל־**קַרָאֵנוּ** אֵלִיו:

Deuteronomy 4:7

(7) For what great nation is there that has a god so close at hand as is our God 'whenever we call?

אסתר ד':ז'

(ז) וַיַּנֶּד־לְוֹ מָרְדַּבִּׁי אֵת כָּל־אֲשֶׁר **קָרֶהוּ** וְאֵת וּ פָּרָשַׁת הַכָּסֶׁף אֲשֶׁר אָמַך הָמֶן רְשָׁר לִי נִלְדְבָּי אֵת כָּל־אֲשֶׁר לִים) [בַּיְהוּדִים] לְאַבְּדָם:

Esther 4:7

(7) and Mordecai told him all that had happened to him, and all about the money that Haman had offered to pay into the royal treasury for the

destruction of the Jews.

אסתר רבה ח':ה'

(ה) וַיַּגֶּד לוֹ מָרְדֶּכַי אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ (אסתר ד, ז), אָמַר לַהְתָּךְ לֵךְ אֶמֹר לָה בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קָרָהוּ בָּא עֲלֵיכֶם, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (דברים כה, יח): אַשֵׁר קָרִךְ בַּדֵּרֵךְ.

Esther Rabbah 8:5

(5) "Mordekhai told him everything that had befallen him [karahu]" (Esther 4:7). He said to Hatakh: 'Tell her that the descendant of karahu has come against you; that is what is written: "That he encountered you [kareḥa] on the way"' (Deuteronomy 25:18).

דברים כ"ה:י"ז-י"ח

(יז) זַבּ֫וֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה לְךְּ עֲמָלֶק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם: (יח) אֲשֶׁר קָרְדֹּ בַּדֶּרֶרְ וַיְזַנֵּבְ בְּךְ כָּל־הַנֶּחֲשָׁלִים אָחֲבֶיךְ וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ וְלָא יַרֵא אֵלהִים:

Deuteronomy 25:17-18

(17) Remember what Amalek did to you on your journey, after you left Egypt—(18) how, undeterred by fear of God, he surprised you on the march, when you were famished and weary, and cut down all the stragglers in your rear.

רש"י על דברים כ"ה:י"ח:א'

אשר קרך בדרך. לְשׁוֹן מָקְרָה; דָּבָר אַחֵר — לְשׁוֹן קָּרִי וְטֻמְאָה שֶׁהָיָה מְטַמְּאָן בְּמִשְׁכַּב זְכוּר; דָּ"אַ — לְשׁוֹן קֹר וְחֹם, צִנֶּנְךְּ וְהִפְּשִׁירְךְּ מֵרְתִיחָתְךָּ, שֶׁהָיוּ כָל הָאָמוֹת יְרֵאִים לְהִלָּחֵם בָּכֶם וּבָא זֶה וְהִתְחִיל וְהֶרְאָה מָקוֹם לַאֲחֵרִים; מָשָׁל לְאַמְבָּטִי רוֹתַחַת שֶׁאֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוֹלָה

לֵירֵד בְּתוֹכָה, בָּא בֶן בְּלִיַּעַל אֶחָד קָפַץ וְיָרַד לְתוֹכָה, אַעַ"פָּ שֶׁנִּכְוָה הֵקֶרָה אוֹתָה בִּפְנֵי אֲחֵרִים (תנחומא):

Rashi on Deuteronomy 25:18:1

אשר קרך בדרך החוק with אשר אשר "a sudden happening", i.e., he came against thee by surprise. Another explanation is: it is connected in meaning with the term קרי, nocturnal pollution and uncleanness, because he polluted them by pederasty. Yet another explanation is that it is connected in meaning with the expression in the phrase קור וחום "cold and heat" and it means: he made you cold and lukewarm after the boiling heat you had before. For all the nations were afraid to war against you and this one came and began to point out the way to others. A parable! It may be compared to a boiling hot bath into which no living creature could descend. A good-for-nothing came, and sprang down into it; although he scalded himself he made it appear cold to others (Midrash Tanchuma, Ki Teitzei 9).

ויקרא א':א'

וַיִּקָרָא אֵל־מֹשֵׁה וַיִּדַבֵּר יהוה אֵלָיו מֵאֹהֵל מוֹעֵד לֵאמְר:

Leviticus 1:1

The LORD called to Moses and spoke to him from the Tent of Meeting, saying:

רש"י על ויקרא א':א':א'

ויקרא אל משה. לְכָל דִּבְּרוֹת וּלְכָל אֲמִירוֹת וּלְכָל צִוּוּיִים קַדְמָה קְרִיאָה, לְשׁוֹן חִבָּה, לָשׁוֹן שֶׁמֵּלְאֲבֵי הַשָּׁבֵת מִשְׁתַּמְשִׁין בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר וְקָרָא זֶה אֶל זֶה (ישעיהו ו'), אֲבָל לִנְבִיאֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם נִגְלָה עֲלֵיהֶן בִּלְשׁוֹן עַרָאִי וְטָמִאָה, שֵׁנֵּאֵמַר וַיִּקָּר אֱלֹהִים אֵל בִּלְעַם (במדבר כ"ג):

Rashi on Leviticus 1:1:1

משה AND [THE LORD] CALLED UNTO MOSES — All oral communications of the Lord to Moses whether they are introduced by דבר or by אמר or by שו were preceded by a call (to prepare him for the forthcoming address) (cf Sifra, Vayikra Dibbura d'Nedavah, Chapter 11-2). It is a way of expressing affection, the mode used by the ministering angels when addressing each other, as it is said (Isaiah 6:3) "And one called unto another [and said, Holy, holy, holy is the Lord of hosts]". To the prophets of the nations of the world, however, God revealed himself in a manner which Scripture describes by an expression ordinarily used for denoting events of a casual character and of uncleanness, as it is said, (Numbers 23:4) "and God happened to meet (ויקר) Balaam" (the term יוקר, from the root, אויקר, is connected with מקרה לילה which denotes "chance", "occurrence", and has also the meaning of "uncleanness", by analogy with Deuteronomy 23:11: לא יהיה טהור מקרה לילה (cf. Bereishit Rabbah 52:5).

אסתר רבה ז':י"ג

וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִּידִים, וּמֵהֵיכָן בָּא עֲמָלֵק, אָמַר רַבִּי פְּרוּסְפְּדָאי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁבָּא מֵאֵצֶל בִּלְעָם הָרָשָׁע, שֶׁבָּא לְטֹל עֵצָה מְמֶנּוּ, וְאָמַר לוֹ יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁבַּעַל עֵצָה אַתָּה וְגַם בַּעַל מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת, מְמֶּנּוּ, וְאָמַר לוֹ יוֹדֵעַ אֲנִי שָׁבַּעל עֵצָה אָמָר לוֹ רְאֵה מֶה עָשׁוּ אֻמָּה זוֹ וְכָל הַנּוֹטֵל עֵצָה מִמְךּ אֵינוֹ נִכְשָׁל. אָמַר לוֹ רְאֵה עָשׁוּ לָהֶם כַּמָּה טוֹבוֹת, וּמַה לְמִצְרִים שֶׁעְשׁוּ לָהֶם כַּמָּה טוֹבוֹת, וּמַה לְמִצְרִים שֶׁעְשׁוּ לָהֶם כַּפְּה טוֹבוֹת עָל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, הֵיאַך אַתָּה יוֹעֲשֵׂה עִמָּהֶם מִלְחָמָה, וְאִם אֵין אַתָּה עוֹשֶׂה עִמְּה שָׁהוּא בָּן בְּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, תִּלוּי בִּזְכוּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, תִּלוּי בִּזְכוּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, תִּלוּי בִּזְכוּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, מִיִּר בָּא עֵלֵיהֵם לַמְלְחָמָה.

Esther Rabbah 7:13

It is stated: "Amalek came and waged war with Israel in Refidim" (Exodus 17:8). From where did Amalek come? Rabbi Kruspedai said in the name of Rabbi Yoḥanan: He came from the company of wicked Bilam, as he went to

consult with him. He [Amalek] said to him: 'We know that you are a wise counselor and a purveyor of evil plots, and anyone who receives counsel from you does not fail.' He [Amalek] said to him: 'Look what this nation did to Egypt, who had performed many kindnesses to them. If they did so to Egypt, who performed many kindnesses to them, to other nations, all the more so. What do you counsel me?'Bilam said to him: 'Go and wage war against them, and if you do not wage war against them you will be unable to overcome them, because they can rely on the merit of Abraham their forefather and you are also a descendant of Abraham and can rely on the merit of Abraham.' They immediately came against them in war.

דברים ל"ד:יי

(י) וְלֹא־קָם נָבִיא עוָד בִּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדָעוָ יְהֹוָה פָּנִים אֱל־פָּנִים:

Deuteronomy 34:10

(10) Never again did there arise in Israel a prophet like Moses—whom יהוה singled out, face to face,

במדבר רבה י"ד:כ'

וּבְבֹא משֶׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ (במדבר ז, פּט), תָּנֵי (דברים לד, יֹן לֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמשֶׁה, בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם אֲבָל בְּאָמוֹת הָעוֹלָם קֹם, כְּדֵי שֶׁלֹא יְהֵא פִּתְחוֹן פֶּה לְאָמוֹת הָעוֹלָם לוֹמַר אִלּוֹ הָיָה לְנוּ נָבִיא כְּמשֶׁה הָיִינוּ עוֹבְדִים לְהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְאֵיזֶה נָבִיא הָיָה לְנִוּ נָבִיא בְּמשֶׁה בָּרוּךְ הוּא. וְאֵיזֶה נָבִיא הָיָה לְנִם בְּלְעָם בְּן בְּעוֹר, אֶלָּא הָפְּרֵשׁ בִּין נְבוּאָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לְנְבוּאָתוֹ שֶׁל מִשֶּׁה לְנְבוּאִתוֹ שֶׁל בִּלְעָם בְּלְעָם בְּיֹלְעָם מִּה הָיָה מְדַבֵּר עִמּוֹ עוֹמֵד, שֶׁנֶּאֲמַר (דברים ה, כח): וְאַתָּה בִּלְעָם כֹּה עֲמֹד עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךְ וגו', וְעִם בִּלְעָם לֹא הָיָה מְדַבֵּר עִמּוֹ אֶלָּא פָּה עְמֹד עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךְ וגו', וְעִם בִּלְעָם לֹא הָיָה מְדַבֵּר עִמּוֹ אֶלָּא נִוֹפֵל, שֻׁנֶּאֲמַר (במדבר כד, ד): נֹפֵל וּנְלוּי עֵינִים. משֶׁה הָיָה מְדַבֵּר עִמוֹ נוֹפֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב, ח): פֶּה אֶל פֶּה אֲלַבֶּר בּּוֹ, וּבְרָעָם

(במדבר כד, ד): נָאָם שֹׁמֵעַ אָמָרֵי אֵל, שֵׁלֹא הָיָה מִדַבֵּר עִמּוֹ פֵּה אֵל פַּה. משָׁה הָיָה מִדַבֶּר עִמוֹ פָּנִים בִּפָנִים, שֵׁנֵאֵמַר (שמות לג, יא): וְדְבֵּר יהוה אֵל משה פַּנִים אֵל פַּנִים, וְעָם בִּלְעַם לֹא הַיַה מְדַבֶּר כִּי אָם בָּמִשָּׁלִים, כִּמָה דְתֵימָא (במדבר כג, ז): וַיִּשָּׂא מִשָׁלוֹ וַיֹּאמַר וגו'. **שַׁלשׁ** מְדוֹת הַיוֹ בִּיַד בִּלְעָם מַה שֵׁלֹא הַיוֹ בִּיַד משֵה, משֵה לֹא הַיָה יוֹדֶעַ מִי מְדַבֵּר עִמוֹ, בִּלְעָם הָיָה יוֹדֵעַ מִי מִדַבֵּר עִמוֹ, שֵׁנַאֲמַר: נָאָם שֹׁמֵעַ אָמְרִי אַל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדִּי יֶחֱזֶה. משֵׁה לֹא הָיָה יוֹדֵעַ אֵימָתִי הַקּּדוֹשׁ בַּרוּךְ הוא מָדַבֶּר עִמוֹ, וּבָלְעַם הַיָה יוֹדֶעַ אֵימַתִי הַקַּדוֹשׁ בַּרוּךְ הוּא מִדְבֵּר עמו, שֶנֶאֱמַר (במדבר כד, טז): וִידֵעַ דַעַת אֵלִיוֹן. מַשְׁלוֹ מַשְׁל לְטַבַּחוֹ שֶׁל מֶלֶךְ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מָה הַמֵּלֵךְ מַקְרִיב עַל שִׁלְחָנוֹ וִיוֹדֵעַ כַּמָּה הוֹצַאוֹת יוֹצָאוֹת לַמֵּלֶךְ עַל שַׁלְחַנוֹ, כַּךְ הַיָה בִּלְעַם יוֹדֶעַ מַה הַקַּדוֹשׁ בַּרוּךְ הוּא עַתִיד לְדַבֶּר עִמוֹ. בִּלְעַם הַיָה מִדָבֵּר עִמוֹ בִּכַל שַׁעַה שִׁיָּרְצָה, שַׁנָּאֵמַר: נפל וגלוי עינים, היה משתשח על פַניו ומיד היה גלוי עינים על מה שַשוֹאֵל, וּמשָה לֹא הַיָה מִדָבֵּר עִמוֹ בָּכַל שַעָה שַיִּרְצֵה. רַבִּי שָׁמְעוֹן אוֹמֵר אַף משָה הָיָה מִדַבֵּר עִמּוֹ בִּכָל שָׁעָה שֵׁיִּרְצָה, שֵׁנֵאֵמַר: וּבְבֹא משָה אֵל אהֵל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתוֹ, מִיָּד (במדבר ז, פט): וַיִּשְׁמַע אֶת הקול מדבר אליו.

Bamidbar Rabbah 14:20

"And when Moses came into the Tent of Meeting to speak with Him" – it is taught: "There has not arisen another prophet in Israel like Moses" (Deuteronomy 34:10) – in Israel one has not arisen, but among the nations of the world he has arisen, so that there will not be recourse for the nations of the world to say: Had we had a prophet like Moses, we would have worshipped the Holy One blessed be He. What prophet did they have like Moses? This was Bilam son of Beor. However, there is a disparity between Moses' prophecy and Bilam's prophecy. There were three qualities that existed in Moses that did not exist in Bilam. Moses would speak with Him standing, as it is stated: "But you, stand here with Me and I will speak to you..." (Deuteronomy 5:28). With Bilam, He would speak to him only when he was fallen, as it is stated: "Fallen with open eyes" (Numbers 24:4). Moses, He would speak to him mouth to mouth, as it is stated: "Mouth to mouth I will speak to him" (Numbers 12:8),

but regarding Bilam, "the utterance of one who hears the sayings of God" (Numbers 24:4), as he would not speak to him mouth to mouth. Moses, He would speak to him face-to-face, as it is stated: "The Lord would speak to Moses face-to-face" (Exodus 33:11), but with Bilam, he would speak in parables, just as it says: "He proclaimed his parable and said..." (Numbers 23:7). There were three qualities that existed in Bilam that did not exist in Moses. Moses would not know who was speaking with him; Bilam would know who was speaking with him, as it is stated: "The utterance of one who hears the sayings of God, the vision of the Almighty he will see" (Numbers 24:4). Moses did not know when the Holy One blessed be He would speak with him, but Bilam would know when the Holy One blessed be He would speak with him, as it is stated: "He knows the knowledge of the Most High" (Numbers 24:16). They stated a parable: It is analogous to the king's slaughterer, who knew what the king would offer on his table and knew how many expenditures the king would outlay for his table. So, Bilam would know what the Holy One blessed be He was destined to speak with him. Bilam, He would speak with him whenever he wished, as it is stated: "Fallen with open eyes" (Numbers 24:4). He would fall on his face and immediately, he was open eyed regarding what he asked. But Moses, He would not speak with him whenever he wished. Rabbi Shimon says: To Moses, too, He would speak whenever he wished, as it is stated: "And when Moses came into the Tent of Meeting to speak with Him," immediately, "he heard the Voice speaking with him."

תנא דבי אליהו רבה כ"ח:א'

ולא הניח הקב"ה דבר בעולם שלא גילה לבלעם ומפני מה מפני שגלוי וידוע לפניו יתברך שמו שעתידין כל העכו"ם מכחישי התורה לומר לפניו יתברך שמו ליום הדין רבש"ע אלו נתת לנו נביא כמשה היינו מקבלים תורתך לפיכך נתן להם הקדוש ב"ה את בלעם שהיה מעולה בחכמתו יותר ממשה משה יתר בדבר אחד מבלעם ובלעם יתר בדבר אחד ממשה. משה יתר בדבר אחד מבלעם במשה הוא אומר (ויקרא א) ויקרא אל משה ובבלעם כתיב (במדבר כג) ויקר

Tanna DeBei Eliyahu Rabbah 28:1

•••

ויקרא רבה א':י"ג

מַה בֵּין נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל לִנְבִיאֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם, רַבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָא וְרַבִּי יִשְׂטֹכָר דִּכְפַּר מַנְדִּי, רַבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָא אָמַר אֵין הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נְגְלָה עַל אֻמּוֹת הָעוֹלָם אֶלָּא בַּחֲצִי דְּבּוּר, כְּמָה דְּתֵימַר (במדבר כג, ד): וַיִּקְר אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם, אֲבָל נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִּבּוּר שָׁלֵם, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּקְרָא אֶל משָׁה. וְרַבִּי יִשְּׁשֹׁכָר דִּכְפַּר מַנְדִּי אָמַר, כָּךְ יְהֵא שְׂכָרָן, אֵין וַיִּקְרָא אֶל משָׁה. וְרַבִּי יִשְּׁשֹׁכָר דִּכְפַּר מַנְדִּי אָמַר, כָּךְ יְהֵא שְׂכָרָן, אֵין לְשׁוֹן וַיְּקָר אֶלָּא לְשׁוֹן טֻמְאָה, כְּמָה דְּתֵימַר (דברים כג, יא): אֲשֶׁר לֹא יְהְיֶה טָהוֹר מִקְרֵה לְּיְלָה, אֲבָל נְבִיאֵי יִשְׂרָאל בִּלְשׁוֹן קְדָשָׁה בִּלְשׁוֹן שָׁמַלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת מְקַלְסִין בּוֹ לְהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ טְהָר, בְּלְשׁוֹן בִּרוּר בַּלְשׁוֹן שֶׁמַלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת מְקַלְסִין בּוֹ לְהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ מָה, בְּמָה דְתִימַר (ישעיה ו, ג): וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמֵר.

Vayikra Rabbah 1:13

What is the difference between prophets of Israel and prophets of the nations of the world? Rabbi Ḥama bar Ḥanina and Rabbi Yisakhar of Kefar Mandi: Rabbi Ḥama bar Ḥanina said: The Holy One blessed be He appears to the nations of the world with only truncated speech, just as it says: "God happened [vayikar] upon Bilam" (Numbers 23:4). But [He communicates with] the prophets of Israel with complete speech, as it is stated: "He called [vayikra] to Moses." Rabbi Yisakhar of Kefar Mandi said: So shall be their reward. Vayikar is an expression of nothing other than impurity, just as it says: "Who will not be pure due to a nocturnal incident [mikreh]" (Deuteronomy 23:11). But the prophets of Israel [receive prophecy] with an expression of sanctity, with an expression of purity, with an expression of clarity, with an expression with which the ministering angels laud the Holy One blessed be He, just as it says: "One called [vekara] to the other and said: [Holy, holy, holy is the Lord of hosts]" (Isaiah 6:3).

במדבר כ"ג:י'

(י) מִי מָנָה שָפַר יַצְלְב וּמִסְפָּר אֶת־רַבַע יִשְׂרָאֵל תַּמְת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים וּתִהִי אַחַרִיתִי כַּמִהוּ:

Numbers 23:10

(10) Who can count the dust of Jacob, Number the dust-cloud of Israel? May I die the death of the upright, May my fate be like theirs!

נדה ל"א א:כ'-כ"א

דרש רבי אבהו מאי דכתיב (במדבר כג, י) מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם של ישראל מתי תבא טיפה שהצדיק נוצר הימנה ועל דבר זה נסמית עינו של בלעם הרשע אמר מי שהוא טהור וקדוש ומשרתיו טהורים וקדושים יציץ בדבר זה מיד נסמית עינו דכתיב (במדבר כד, ג) נאם הגבר שתום העין

Niddah 31a:20-21

Rabbi Abbahu taught: What is the meaning of that which is written in Balaam's blessing: "Who has counted the dust of Jacob, or numbered the stock [rova] of Israel" (Numbers 23:10)? The verse teaches that the Holy One, Blessed be He, sits and counts the times that the Jewish people engage in intercourse [revi'iyyoteihem], anticipating the time when the drop from which the righteous person will be created will arrive. And it was due to this matter that the eye of wicked Balaam went blind. He said: Should God, who is pure and holy, and whose ministers are pure and holy, peek at this matter? Immediately his eye was blinded as a divine punishment, as it is written: "The saying of the man whose eye is shut" (Numbers 24:3).

מדרש תנחומא, כי תצא י':א'

וֹיְזַבֵּב בְּךּ, הִכָּה אוֹתָן מַכַּת זָנָב. וְאַתְיָא כִּי הָא דְּאָמַר רַבִּי חִינְנָא בַּר שִׁיקְלָא, מֶה הָיוּ בֵּית עֲמָלֵק עוֹשִׂין. חוֹתְכִין מִילוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְזוֹרְקִין כְּלַפֵּי מַעְלָה וְאוֹמְרִין, בָּזֶה בָּחַרְתָּ, הֱוֵי לְךָּ מַה שֶׁבָּחַרְתָּ.

Midrash Tanchuma, Ki Teitzei 10:1

(Deut. 25:18, cont.:) And he cut off (rt.: *znb*) all who were lagging behind you. He smote them with a blow to the tail (rt.: *znb*). And this agrees with what R. Hanina bar Shilqa, said, "What did the House of Amalek do to Israel? They cut off their penes and flung them heavenward, as they said, 'This is what You have chosen, take for Yourself what You have chosen."

בראשית א':ט'-י"ב

(ט) וַיּאָמֶר אֱלֹהִים יִקּוֹוּ הַמַּיִם מִתַּחָת הַשָּׁמַיִם ׁ אֶל־מָקְוֹם אֶחָׁד וְתַרָאֶה הַיַּבְּשָׁה וְיְהִי־כָן: (י) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים | לַיַּבָּשָׁה אֶׁרֶץ וּלְמִקְוֹה הַמַּיִם קָרָא יַּמְים וֹיַּרָא אֱלֹהִים תְּדְשֵׁא הָאָרֶץ דָּשָׁא יַמְים וַיִּרָא אֱלֹהִים תִּדְשֵׁא הָאָרֶץ דָּשָׁא עַשֶּׁב מַזְרִיע זֶרַעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ עָשֶׁה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ עָשֶׁה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ דְּשָׁא עַשֶּׁב מַזְּרִיעַ זֶּרַע לְמִינֹהוּ וְעֵץְּ עָשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיִּרָא אֱלֹהִים כִּי־טְוֹב:

Genesis 1:9-12

(9) God said, "Let the water below the sky be gathered into one area, that the dry land may appear." And it was so. (10) God called the dry land Earth and called the gathering of waters Seas. And God saw that this was good. (11) And God said, "Let the earth sprout vegetation: seed-bearing plants, fruit trees of every kind on earth that bear fruit with the seed in it." And it was so. (12) The earth brought forth vegetation: seed-bearing plants of every kind, and trees of every kind bearing fruit with the seed in it. And God saw that this was good.

חולין ס' א:י'-י"ג

דרש רבי חנינא בר פפא (תהלים קד, לא) יהי כבוד יהוה לעולם
ישמח יהוה במעשיו פסוק זה שר העולם אמרו בשעה שאמר
הקב"ה (בראשית א, יב) למינהו באילנות נשאו דשאים קל וחומר
בעצמן אם רצונו של הקב"ה בערבוביא למה אמר למינהו באילנות
ועוד ק"ו ומה אילנות שאין דרכן לצאת בערבוביא אמר הקב"ה
למינהו אנו עאכ"ו מיד כל אחד ואחד יצא למינו פתח שר העולם
ואמר יהי כבוד יהוה לעולם ישמח יהוה במעשיו

Chullin 60a:10-13

§ Rabbi Hanina bar Pappa taught: "May the glory of the Lord endure forever; let the Lord rejoice in His works" (Psalms 104:31). This verse was stated by the minister of the world, i.e., the angel charged with overseeing the world. When the Holy One, Blessed be He, said: "Let the earth put forth grass, herb yielding seed, and fruit tree bearing fruit after its kind" (Genesis 1:11), the grasses drew an a fortiori inference with regard to themselves. They reasoned: If the Holy One, Blessed be He, wishes the mixing of species, why did he say: After its kind, with regard to the trees? And furthermore, let us draw an a fortiori inference: If with regard to trees, which do not **naturally grow mixed,** as they are large and distinct from one another, **the** Holy One, Blessed be He, said: "After its kind," all the more so with regard to us, since grass naturally grows mixed. Immediately, every kind of grass emerged after its kind, as it is stated: "And the earth brought forth grass, herb yielding seed after its kind" (Genesis 1:12). The minister of the world began to speak and said: "May the glory of the Lord endure forever; let the Lord rejoice in His works," who do His will even when not explicitly instructed.

גיטין נ"ז א:ב'

אֲזַל אַסְּקֵיה לְבִלְעָם בִּנְגִידָא, אֲמַר לֵיה: מַאן חֲשִׁיב בְּהָהוּא עָלְמָא? אַמַר לֵיה: יִשֹׂרָאֵל. מַהוּ לְאִידַּבּוֹקֵי בָּהוּ? אֲמַר לֵיה: "לֹא תִדְרוֹשׁ שְׁלוֹמָם וְטוֹבָתָם כָּל הַיָּמִים". אֲמַר לֵיה: דִּינֵיה דְּהָהוּא גַּבְרָא בְּמַאי? אֲמַר לֵיה: בְּשָׁכְבַת זֵרַע רוֹתַחַת.

Gittin 57a:2

Onkelos then went and raised Balaam from the grave through necromancy. He said to him: Who is most important in that world where you are now? Balaam said to him: The Jewish people. Onkelos asked him: Should I then attach myself to them here in this world? Balaam said to him: You shall not seek their peace or their welfare all the days (see Deuteronomy 23:7). Onkelos said to him: What is the punishment of that man, a euphemism for Balaam himself, in the next world? Balaam said to him: He is cooked in boiling semen.

אסתר ח':ט"ז

לַיְּהוּדִּים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְקֹה וְשָׁשֻׂן וִיקָר:

Esther 8:16

The Jews enjoyed light and gladness, happiness and honor.

מגילה י"ג א:י"ב

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה אָמַר: אֶסְתֵּר — יְרַקְרוֹקֶת הָיְתָה, וְחוּט שֶׁל חֶסֶד מַשׁוּךְ עַלֵּיהַ.

Megillah 13a:12

Rabbi Yehoshua ben Korḥa said: Esther was called Hadassah because she was greenish, and a cord of Divine grace was strung around her.